

PRENUMERATA WYNOŚI:
w Kaliszu miesięcznie . . 2 zł. 50 gr.
z odnośnikiem do domu . 3 zł. —
Na prowincji z przesyłką
pocztową . . . . . 3 zł. 50 gr.
Zagranicą . . . . . 6 zł. —
Cena pojedynczego egzemplarza 10 gr.

GAZETA KALISKA

Pismo codzienne, polityczne, społeczne i ekonomiczne.

CENA OGŁOSZEŃ:
Za 1 wiersz milim. lub jego miejsce na
stronie 1, 2 i 3 gr. 10.
Nekrologi gr. 10, zwyczajnie gr. 5.
ADRES REDAKCJI i ADMINISTRACJI:
Kalisz, Al. Józefiny 1. Tel. 96 91.
Otwarta od 9 do 7 wieczorem.

Nr. 9 (8238).

Środa, dnia 13 stycznia 1926 r.

Rok XXXIV.

Dr. Med. H. MAKOWSKI

ul. Warszawska Nr 16, I p.,

akuszerja, choroby wewnętrzne i dziecięce,
przyjmuje od 10—12 i od 3—5.

18

LEKARZ

D-ła HENRYK SOLNIK

(choroby jamy ustnej i zębów)

PRZEPROWADZIŁ SIĘ na ul. Wrocławską
Nr 20 róg Al. Józefiny. dom p. Oppenheima
i przyjmuje od 10—1 r. i od 4—7 w.

Laboratorium

sztucznych zębów i protez
WYKONUJE WSZELKIE PRACE TECHNICZNE po NAJ-
PRZYSTĘPNIEJSZYCH CENACH.

Urzędnikom i czł. Kasy Chorych wszelkie prace
po cenach ulgowych. 2298

Radca zdrowia Dr. MUTSCHLER, okulista

naczelny lekarz wydziału dla chorób oczu
— w Zakładzie Djakonisek ewang. —

Poznań, ulica Wesoła 4 — Telefon 1396
(przy Wielkim Teatrze)

WRÓCIŁ Z PODRÓŻY.

26

KORZYSTAJCIE Z OKAZJI

Wyprzedają po znacznie niższych cenach nabyte
na licytacji w byłej firmie

„The Gentleman“

ZAGRANICZNE TOWARY, jak to:

Kapelusze Piessa

Jedwabne koszule

Frakowe koszule

Krawaty

M. KAMENSKI.

Wrocławska Nr 23.

30

BIULETYN

SPOSTRZEŻEN METEOROLOGICZNYCH STACJI

„KALISZ“ Państwowej Sieci Meteorologicznej
PRZY SEJMIKU

w dn. 12 stycznia 1926 r. godz. 7-a rano

1) Ciśnienie powietrza	767.4 mm
2) Kierunek wiatru	N
3) Siła wiatru	3 m/s
4) Stan nieba	zach. umiar.
5) Wilgot. bezwzględna	1.7
6) Wilgot. względna	96%
7) Temp. powietrza	—12.3
8) Ilość opadów	—
9) Najwyż. temp.	—0.6
10) Najniż. temp.	+11.1
11) Temp. grunt. na głębokości 50 cm. 1 g. p. p.	+0.34.

Pogrzeb królowej włoskiej.

RZYM, 12. PAT. Wczoraj rano odbył się uroczysty pogrzeb królowej matki.

W pogrzebie wzięli udział król, rodzina królewska, reprezentanci cudzoziemskich monarchów i prezydentów, korpus dyplomatyczny, rząd, najwyższe władze cywilne, wojskowe, kościelne i t. d. Na drodze orszaku żałobnego zebrały się olbrzymie tłumy. Miasto spowite było kirem. — Trumnę, okrytą sztandarami o barwach narodowych, z koroną królewską, złożono na lawecie armatniej. O godz. 9 m. 30, orszak żałobny

wyruszył z dworca centralnego przez via Nazionale, plac Wenecji i Corso i po dwóch godzinach przybył do Panteonu, gdzie nadesłano tysiące wieńców z pośród których widniały wieńce od królewskiej pary angielskiej, hiszpańskiej, jugosłowiańskiej, belgijskiej, prezydenta republiki francuskiej, prezydenta Rzeszy niemieckiej i innych naczelników państw. Po pobłogosławieniu trumnę złożono w grobie tymczasowym, skąd zostanie później przeniesiona do monumentalnego grobowca i spocznie obok trumny króla Humberta.

Stan obleżenia w Rumunji.

BUKARESZT, 12. Bratiano ogłosił stan obleżenia w Bukareszcie i sąsiednich prowincjach. Poza to rząd rumuński ostro występuje przeciw

prasie opozycyjnej, która krytykuje stanowisko rządu i króla w zatargu z ks. Karolem.

Napad na pociąg.

LONDYN, 12. PAT. Reuter donosi z Meksyku że bandyci napadli w dniu wczorajszym na pociąg, idący z Guadalajaro w stanie Jalisco do Meksyku, przy czym wymordowali wiele osób z pośród pasażerów i eskorty wojskowej, a następnie podpalił pociąg wraz ze zwłokami zamordowanych. Bandyci, jak stwierdzono, jechali tym samym pociągiem. Zachodzi obawa, że z pośród eskorty zdołało uciec ze życiem zaledwie 7 ludzi. Ban-

dyci zbiegli na lokomotywie wraz z łupem 300 tys. pesetów. Lokomotywę znaleziono wykolejoną w odległości kilka stacji od miejsca napadu. Wedle dodatkowych informacji, otrzymanych w dyrekcji kolejowej w Meksyku, odnaleziono dotychczas zwłoki 20 osób. Przypuszczają jednak, że w gruzach spalonych wagonów znajdują się zwłoki innych jeszcze ofiar bandyckiego napadu.

Sprawa powrotu p. marsz. J. Piłsudskiego do armji.

WARSZAWA, 12.1. PAT. W dniu 11 b. m. odbyło się posiedzenie komitetu politycznego Rady Ministrów, na którym obok innych spraw bieżących zostało przedyskutowane zgłoszone na ostatnim posiedzeniu Rady Min. przez p. min. Moraczewskiego zapytanie do p. Prez. Rady Min., w sprawie ewentualnego powrotu marszałka Piłsudskiego do czynnej służby w armji. Komitet polityczny postanowił, by p. Prezes Rady Min. zwrócił się do pana marszałka sejmu o przyspieszenie prac sejmu nad ustawą o organizacji naczelnych władz wojskowych.

Biskup przyznał się do udziału w fałszerstwie.

BUDAPESZT, 12.1. Zeznania biskupa Zadrewca będą w dalszym ciągu niezwykłą sensacją. Według doniesień pism budapesztańskich, biskup był początkowo zwykłym wojskowym kapelanem, który w czasie przewrotu komunistycznego organizował antykomunistyczną armję. Był on osobistym przyjacielem Nadossiego i Windischgratza. Do udziału w fałszerstwach przyznał się; był on przekonany, że pieniądze fałszowano dla celów patriotycznych. Ponieważ Zadrewca jest biskupem polowym, będzie on odpowiadał przed sądem wojskowym.

Zemsta wydalonego pracownika.

LUDWIGSHAFEN, 12. Wczoraj wieczorem zjawił się u tutejszego jubilera Sidlina wydalony zegarmistrz, żądając przyjęcia do pracy, gdy spotkała go odmowa zabił wystrzałem z rewolweru pryncypała, śmiertelnie ranił jego żonę i następnie sam odebrał sobie życie.

Mandżurja odpada od Chin.

SZANGHAJ, 12. Z Mukdena donoszą, że generał Tsa-g-Tsu-Lin postanowił oddzielić Mandżurję od Chin i zerwać z Pekinem wszelkie stosunki.

Poprawa sytuacji walutowej.

WARSZAWA, 12.1. PAT. Nasza sytuacja walutowa doznała w ostatnim czasie znacznej poprawy. Ze świeżo ogłoszonego bilansu dekadowego Banku Polskiego okazuje się, że zapas walut i dewiz zwiększył się w ostatniej dekadzie r. zeszł. o 10,5

miljonów złotych brutto. Kursowe pokrycie obiegu wynosi 130,8 milionów złotych. Stosunek procentowy pokrycia kursowego wynosi 37,96/100%, wyższy jest więc od zastrzeżonego statutem Banku Polskiego pokrycia, które wynosi 30%, będących w obiegu biletów bankowych. Czynny od szeregu miesięcy nasz bilans handlowy jest rękojmią, że dopływ walut do Banku Polskiego będzie wzrastał i nadal.

Wyjazd prof. Kemmerera.

WARSZAWA, 12.1. PAT. Prof. Kemmerer w niedzielę wieczór opuścił Warszawę. Wyjeżdżając prof. Kemmerer wyraził żal, że nie miał możliwości rewizytować wszystkich osób, które go odwiedziły.

Formowanie gabinetu w Niemczech idzie opornie.

BERLIN, 12. Wczoraj prezydent Hindenburg powołał na audjencję Fehrenbacha i Kocha zlecając im utworzenie gabinetu wielkiej koalicji i prosił, w obec krytycznego stanu państwa, aby odpowiedź mu dali do czwartku. Obaj odpowiedzieli, że będą dokładać wszelkich sił, aby wykonać jego polecenie, ale obawiają się, czy im się to uda, ponieważ porozumienie partji jest bardzo wątpliwe.

Skandal budapesztański.

BUDAPESZT, 12. Podczas wczorajszego badania Windischgratza zwał całą winę na komendanta policji Nadossiego, którego uważa za przewódcę i inicjatora całej afery.

Zatonięcie statku.

SZANGHAJ, 11. Wczoraj około Szanghaju zatonął statek chiński, 10 ludzi zginęło.

Fala mrozów.

RYGA, 12. PAT. Fala mroza ogarnęła cały kraj. Temperatura spadła poniżej 26 stopni Celsjusza. Woda w jeziorach opada. Na Dzwinię w pobliżu Ogre wielkie zatory lodowe rozsadzono przy użyciu środków wybuchowych. Niebezpieczeństwo większej powodzi minęło.

Wielki meteorologiczny.

BERLIN, 12. Barometr wczoraj ciągle szedł w górę. Temperatura w południe wynosiła dwa stopnie zimna, o godz. 7 wieczorem — 6. W

Prusach Wschodnich wczoraj termometr wskazywał — 166 stopni, na Śląsku 9 stopni. Zapaść wiatr na dziś — susza i mróz.

Wiadomości sportowe.

ST. MORITZ, 12. Na wczorajszych zawodach w hokeja w spotkaniach wstępnych Anglia pobili Francję, Austria drużynę polską A. Z. S. wygrała, wygrywając 13 przeciwko 1.

Dolar w Warszawie.

WARSZAWA, 12.1. PAT. Wczoraj od rana kurs dolara w obrotaach międzybankowych wynosił 7.95 zł. przy tendencji zniżkowej. Bank Polski kupował wczoraj dolary po kursie 7.85.

Giełda pieniężna.

GDANSK, 12.1. PAT. 100 mk. Rzeszy 123.620 — 123.030, 100 zł. 67.52 — 67.68, dolar 520.85 — 522.16. Czek na Londyn 25.20, telegraficzne wypłaty na Berlin 123.655 — 113.975, na Zurych 100.35 — 100.60, na Warszawę 67.39 — 67.46.

BERLIN, 12.1. PAT. Dolary 4.195, funty 20.322, fr. francuskie 16.08. Złoty polski 54.095.

ZURYCH, 12.1. Paryż 19.72, Londyn 25.11, Nowy Jork 5.17.7, Berlin 1.23.3.

Giełda zbożowa.

WARSZAWA, 12.1. PAT. Zyto kongresowe 693.5 gr. lit. 118 f. h. stacja załadowcza 22.50. otręby żytnie franco Warszawa 11.75. Tendencja zniżkowa. Obroty małe.

WIEKOPOMNE UROCZYSTOŚCI w Katowicach.

(Od naszego korespondenta górnośląskiego).

KATOWICE 13 stycznia.

UROCZYSTOŚCI KONSEKRACYJNE.

Ceremonie kościelne i składanie życzeń w 3-cim dniu uroczystości.

Kulminacyjnym punktem uroczystości była właściwa konsekracja biskupa w trzecim dniu, t.j. 3 stycznia. Dzień ten na zawsze pozostanie w pamięci tych, którzy mieli szczęście udziału gremjalnego w uroczystościach, a były to nieprzejrzane rzesze wiernych ((a nawet i „nie-wiernych”), z których część zaledwie pomieścić zdołał obszerny kościół św. Piotra i Pawła, tymczasowo przeznaczony na katedrę, w którym konsekracja się odbyła; daleko większa część uczestników zadowolić się musiała miejscem przed kościołem i ulicami, prowadzącymi do kościoła, gdzie utworzono gęste szpale wóbec przejeżdżających wtedy licznych arcybiskupów i biskupów.

Miasto odświętnie przybrane było w chorągwie a girlandy zdobiły, wszytkie ulice od rezydencji ks. biskupa Hlonda aż do katedry, które mi jechać mieli księża biskupi. Ulice tej od jwczesnego ranka zaroili się prawdziwymi tłumami, mimo, że uroczystość kościelna rozpocząć się miała dopiero o godzinie 9. Największy natłok panów wał przed katedrą, gdzie gromadziły się towarzysztwa, związki i bractwa ze sztandarami — Wojsko i policja tworzyły szpaler. O godz. 8 po poł. z willi ks. biskupa Hlonda przy ul. Warszawskiej ruszyły pojazdy biskupów i prałatów, po przedane banderą konną rolników śląskich w swych malowniczych strojach. Pierwsze pojazdy zaprzężone w parę koni każdy, wiozły biskupów i prałatów, następnie posuwały się dwa pojazdy zaprzężone każdy w czwórke koni, wiozące nuncjusza apostolskiego arcybiskupa Lauriego, kardynała Kakowskiego i ks. biskupa Hlonda. Za nimi posuwało się coś jeszcze ze 20 samochodów z innymi przedstawicielami duchowieństwa, władz i t. d. Dostojników kościelnych tłumy witaty po drodze okrzykami „Niech żyją!”.

Już na pół godziny przed rozpoczęciem uroczystości kościelnych katedra szczelnie zapelniona była wiernymi, mimo, że wpuszczano tylko za kartkami wydanyymi na kilka dni napród. — Wzdłuż nawy, to znaczy w ganku środkowym, szpaler tworzyło wojsko i policja w swych nowych hełmach. Prezbiterjum wypełnili biskupi i przedstawiciele władz z ministrem oświecenia i ministrem sprawiedliwości na czele, którzy za jeli stalle i fotele po obu stronach głównego ołtarza. Po stronie Ewangelji ustawiono dwa trony biskupie, jeden okazały, drugi skromniejszy.

Punktualnie o godzinie 9-ej w uroczystym pochodzie wstąpił do kościoła księża arcybiskupi i biskupi i zajęli fotele po lewej stronie naprzeciwko pięknie udekorowanego tronu, przeznaczonego dla ks. biskupa Hlonda. Naprzeciwko tronu na

specjalnem wywyższeniu zajął miejsce delegat papieski arcybiskup Lauri. Nastąpiły przedwstępne uroczystości konsekracyjne. Ks. kardynał Kakowski wstępuje na tron, wdzielając świetne szaty kardynalskie dla odbycia urzędu konsekratora. Przy drugim tronie ks. biskup Hlond wraz z dwoma biskupami konsekratorami, ks. biskupem Lukomskim z Poznania i ks. prałatem Kapicą z Tychów, pełniących przy konsekratorze funkcje mistrzów ceremonii, przystępuje przed główny ołtarz, a do nich zbliża się ks. biskup Hlond w towarzystwie biskupów Łukomskiego i Nowaka, którzy odtąd stale są u jego boku.

Ks. kardynał Kakowski zadaje nowemu biskupowi przepisane zapytania po łacinie, na co otrzymuje odpowiedź. Jeden z prałatów odczytuje na stopnie bullę papieską. Po tym wstępuje ks. biskup Hlond klęka u stóp tronu kardynała i położywszy ręce na Ewangelji, trzymanej na kolanach kardynała, składa przysięgę wierności Ojcu św., obiecuje bronić przywilejów i praw Kościoła, być zawsze posłusznym Stolicy Apostolskiej i pilnie dbać o powierzone opiece swej owieczki.

Następnie rozpoczęła się msza św., którą celebrował ks. kardynał Kakowski w towarzystwie ks. biskupa Hlonda i obu biskupów konsekratorów.

W czasie mszy św. nastąpiło kilka dalszych przepisanych obrzędów konsekracyjnych. Jednym z nich było odmówienie Litani do Wszystkich Świętych. Przez cały czas odmówienia Litani ks. biskup Hlond klękał twarzą do ziemi przed konsekratorem, poczem, podniósłszy głowę, wciąż jeszcze będąc na klęczkach, biskupi zlekka włożyli mu na głowę Ewangelję, dotykając ją chwil kilka rekoma, na znak jarzma Chrystusowego, jakie Ewangelja św. wyobraża. Moment to najważniejszy w całej uroczystości konsekracyjnej Biskupi, dotykając Ewangelji nad głową nowego biskupa, modlą się i oświadczają wkońcu „Weźmij Ducha Świętego!” Następnie ks. kardynał Kakowski trzykrotnie namaścił głowę i ręce ks. biskupa Hlonda, wymawiając przytem przepisane modły, poczem nastąpiło poświęcenie pastorału i pierścienia i wręczenie ewangelji. Tę całą poczynność zakończyła się właściwa konsekracja, poczem dokończono mszy św. Przed odczytaniem ostatniej Ewangelji ks. kardynał Kakowski uroczystie poświęca mitrę i rekawiczki biskupie, poczem ks. biskup Hlond z mitrą na głowie i z pastorałem w ręku w towarzystwie dwóch biskupów-współkonsekratorów trzykrotnie obchodził nawę kościoła, błogosławiąc zebrany lud.

Teraz następuje uroczysty akt intronizacji, składania hołdu wierności i posłuszeństwa nowemu biskupowi przez podwładne mu duchowieństwo. Ks. biskup Hlond zasiadł na tronie, poczem, wśród dźwięków hymnu „Te Deum” kolejno pod

chodzili do tronu najpierw generalny wikariusz ks. dr. Bromboszcz, kanclerz kurji ks. dr. Szramek a wkońcu inni przedstawiciele duchowieństwa śląskiego, całując pierścień biskupi. Następnie ks. kardynał Kakowski odśpiewał modlitwę za nowego biskupa. Wkońcu ks. biskup Hlond udał się na stopnie głównego ołtarza, skąd udzielił wiernym swego pierwszego błogosławieństwa arcybiskupowskiego, poczem biskupi, zdjawszy swe szaty pontyfikalne, kolejno opuścili katedrę, po drodze błogosławiąc lud.

Po uroczystościach kościelnych, które zakończyły się około wpółdozwunastej, w publicznym katolickim domu związkowym, należącym do parafii, składano życzenia nowemu biskupowi. — Na specjalnem wzniesieniu zajął miejsce ks. biskup Hlond, obok niego zaś po obu bokach dwaj jego współkonsekratorzy księża biskupi Łukomski i Nowak. Funkcje mistrza ceremonii pełnił ks. prałat Kapica. Kolejno przystępowali do ks. biskupa najpierw jego krewni, między nimi starszaka-matka i dwaj bracia, również księża, jeden z Poznania, drugi z Warszawy następnie przedstawiciele władz wojewódzkich, duchowieństwa, uniwersytetu Jagiellońskiego, księża Salezjanów, przemysłowców, kupców, górników i hutników, rolników i wielu, wielu innych, zwłaszcza związków towarzystw społecznych i kulturalnych.

Szczególnie wzruszającym był moment, gdy sędziwa matka biskupa przystąpiła do syna całując go w pierścień biskupi. Łzy radości rozryły się na jej policzkach, a może i nieco — aczkolwiek całkiem zasnutej dumy — tak wysoka godność piastującego syna zaświeciły jej w oczach. Wzruszony i wzduchny syn ucałował matkę w obie ręce. Widocznie również wzruszony biskup poznański ks. Łukomski wstaje z swego fotelu, zapraszając starszuskę do zajęcia swego miejsca obok syna, a sami cały czas stają obok.

Popołudniu w mieszkaniu wojewody odbył się obiad na cześć ks. biskupa Hlonda i zaproszonych gości w którym oprócz biskupów, ministra Piechockiego jako przedstawiciela rządu i innych wzięli udział także przedstawiciele Niemców, m. in. Pant i hrabia Thun-Hohenstein z córką, z Końcem na Śląsku Cieszyńskim. W czasie obiadu przemawiali ks. kardynał Kakowski i minister Piechocki, za co dziękując odpowiedział ks. biskup Hlond.

Zakończył się akt wiekopomny, zakończył się zwycięstwem nietylko sprawy polskiej, ale i katolickiej, gdyż, jak sami Niemcy stwierdzają ze złością (artykuł w berlińskiej Vossische Zeitung), akt rozgraniczenia dyceezji wrocławskiej i wprowadzenia do Katowic biskupa — jak się wyraża — polskiego, jest drugim po plebiscycie podziałem Górnego Śląska, tym razem aktem Stolicy Apostolskiej.

ALEKSY PAJAK.

KRONIKA

— **Koncert Józefa Śliwińskiego.** We wtorek, 12 stycznia, w sali Towarzystwa Muzycznego odbędzie się recital fortepianowy Józefa Śliwińskiego. Program obejmuje dzieła Chopina, Schumanna, Czajkowskiego, oraz utwory nowoczesnych kompozytorów Debussy'ego, Albeniza, de Falla, Granadosa.

Początek o godz. 8-ej wiecz. Bilety w cenie od 1 zł. do 5 zł. są do nabycia w cukierni p. Mayera, od godz. 6.30 wieczorem w kasie przy wejściu.

— **Maskarada Wioślarzy.** Komitet Zabaw Kal. Tow. Wioślarskiego urządza w nadchodzącą sobotę maskaradę dla członków, ich rodzin i wprowadzonych gości. Maskarady Wioślarzy mają już wyrobioną tradycję z dawnych lat, jako jedne z najmiłszych zabaw w karnawale. Komitet tegoroczny dołoży wszelkich starań i szykuje wiele niespodzianek żeby miłych gości szczerze a tanio zabawić. Najpiękniejsze maseczki otrzymują cenne nagrody. Po zaproszeniu zechcą się druhowie zgłaszać do gospodarzy lub intendenta Kal. Tow. Wiośl. Wejście 3 zł., dla masek tylko 2 zł.

— **Zmiana na stanowisku dyr. Kasy Chorych w Kaliszu.** Jak się dowiadujemy dotychczasowy dyrektor Kasy Chorych p. Marcelli Dietrich został zwolniony na własną prośbę ze stanowiska Dyrektora Powiatowej Kasy Chorych w Kaliszu z dniem 11/1.1926 r. Jednocześnie z dniem tym mianowany p. o. Dyrektora p. Ryszard Ocieszko.

— **Jeden z 36-ciu.** Sympatyczny kino-teatr „Oaza” wyświetlać będzie od 14 b. m. jeden z najsensacyjniejszych filmów ostatniej doby. „Jeden z 36-ciu” (Lamed-Waw) oparty jest na legendach żydowskich o 36-ciu „tajemniczonych” w arkana kabali. Całość jest grana i wyreżyserowana nadzwyczaj drobniawo i znakomicie ujęta w nowych scenach o wielkim napięciu nerwowym.

— **Opera „Faust” w Kaliszu.** W czwartek, dnia 14 stycznia na scenie Świetlicy 29 pułku Strz. Kan. zostanie odegrana przepiękna opera w 5-ciu aktach „Faust” Gunnoda, przez zespół Zrzeszenia Artystów Opery Warszawskiej.

Opera wystawiona będzie w całości na tle własnych dekoracji z udziałem chóru baletu oraz 10-ciu osób orkiestry. Partię Małgorzaty odśpiewa p. Marja Kałuska, artystka opery warszawskiej, Fausta p. Mieczysław Salecki, Mefista p. Tadeusz Wierzbicki, Walentego Z. Nowina-Wilkowski.

Zespół operowy zjeżdża własnym pociągami udzielnym przez Ministerstwo Kolei. Bilety do nabycia w cukierni p. Mayera.

— **Zmiany w duchowieństwie.** Ks. W. Sikorowski z Sanarzewa przeniesiony na probostwo do Chełmna, dek. Kłodawskiego. Ks. Franciszek Nowakowski, prob. w Wymysłina mianowany prob. w Karnkowie dek. Lipnowskiego.

Ks. Kan. M. Majewski, dziek. w Turku, Ks. Kan. W. Bliziński, prob. w Liskowie i Ks. K. A. Marczewski, prob. w Opatówku — zamianowani zostali Prałatami Kapituły Kolegiaty Kaliskiej.

Ks. Zygmunt Przyjemski b. kapel. W. P. Dok. Toruń-przyjęty do diecezji Włocławskiej i zamianowany Prob. w Sanarzewie.

— **P. P. Radjoamatorzy.** Przypomina się, że wydane im upoważnienia na założenie radjo-stacji należy koniecznie do 14 stycznia r. b. przedłużyć. W tym celu należy zgłosić się do tutejszego urzędu pocztowego z upoważnieniem i opłacić koszt kancelaryjne.

— **Zamach na życie.** Panna Kazimiera Olczak, lat 30, służąca w jednym z hoteli sprzykrzywały sobie marny żywot na tym świecie po-

Wszystkim, którzy przyjęli udział w odprowadzeniu drogich nam zwłok

Józefa Kausa

na miejsce wiecznego spoczynku, a w szczególności p. Pijasio-
wi za bezinteresowne zajęcie się pogrzebem i okazanie wiele
współczucia i serca pozostałej rodzinie oraz cechowi majstrów
stolarzy za przeniesienie zwłok na swych barkach składamy na
tej drodze serdeczne „Bóg zapłać”

RODZINA.

ś. + p.

Rafał JERYSZ

abiturjent Szkoły Handlowej w Kaliszu,

po długich i ciężkich cierpieniach zmarł w dniu 10 stycznia b. r. w Tłokini Wielkiej.

Wyprowadzenie drogich nam zwłok z domu żałoby w Tłokini odbędzie się dn. 13 b. m., o godz. 10 rano.

O powyższym zawiadamiają krewnych i znajomych pogrążeni w nieutulonym smutku

Rodzice, brat i siostra.

stanowiła przenieść się w inny lepszy świat i w
tym celu schwyciwszy buteleczkę z kwasem siar-
czanem chciała wypić zawartość tejże. Koleżanki
jednak udaremniły ten zamach wytrącając p. K.
buteleczkę z ręki skończyło się tylko na poparze-
niu.

— Zeznania o podatku obrotowym.
Termin składania zeznań o obrocie za II półrocze
1925 r. upływa 1 lutego:

W myśl nowej ustawy o państwowym podat-
ku przemysłowym przy składaniu zeznań zastoso-
wane będą odmienne, niż dotychczas formularze,
uwzględniające obrót artykułami pierwszej potrze-
by, podlegający niższemu opodatkowaniu na zasa-
dzie art. 7 ustawy.

— Wypadek. Bryłka Roch, lat 50, zamie-
szkały przy ul. Poprzeczno-Dobrzeckiej 18. pod-
czas rżnięcia sieczonej w ciemności nie spostrzegł
wcale jak złośliwa maszyna ugryzła mu dwa palce
poczuwszy jednak ból przekonał się po niewczasie
że postradał palec.

— Kurs społeczny w Sieradzu. Rada
Szkoła Powiatowa w Sieradzu zorganizowała kurs
metodyki pracy oświatowej pozaszkolnej w dniach
4, 5 i 6 1926 roku na który zaprosiła inteligencję
różnych zawodów z całego powiatu. Prowadzenie
kursu powierzono Dyrektorowi Polskiej Macierzy
Szkolnej p. Józefowi Stemlerowi.

Inicjatywa Rady Szkolnej Sieradzkiej spotkała
się z przeciwdziałaniem kierowników lokalnego
Związku Polskiego Nauczycielstwa Szkół Pow-
szecznych, który to Związek usiłuje oświatę poza-
szkolną zmonopolizować dla siebie. Na zebraniu
delegatów Ognisk, pod wpływem wysłańców Woje-
wódzkiego Zarządu Związku w Łodzi, postanowiono
nie dopuścić nauczycielstwo na kurs. Wydano
nawet okólnik z którego okazało się, iż Związkiem
kierują nawet nie Polacy i wybitni partyjnicy, jak,
znany na terenie powiatu, nauczyciel Grzesiuk,
podpisany na tym okólniku.

Na szczęście większość nauczycielstwa wyro-
bionego nie daje sobie już dzisiaj bezkarnie narzucać
zdania. Opinia o wartości wykładów Dyrektora
Stemlarskiego przeniknęła już rozmaitymi drogami do
nauczycielstwa, które wie, iż ten znakomity prele-
gent uczy tylko metodyki pracy i wskazuje zadania,
dyktowane przez interes Państwa, przeto i w Sie-
radzu nauczycielstwo przybyło na kurs gremjalnie,
a swoją wdzięczność wyraziło prelegentom i orga-

nizatorom w przemówieniach na zakończeniu kursu.

Ogółem wzięło w kursie udział 166 osób
w charakterze słuchaczy stałych oraz spora ilość
przygodnych.

Po skończonym kursie zorganizowano Koło
Polskiej Macierzy Szkolnej z terenem działalności
w granicach powiatu. Do Zarządu weszli pp.
Starosta Kaliński, dr. Zaleski, Inspektor Piechocki,
Ksiądz Prałat Pogorzelski, p. Slusarski, Białecka i
inni.

— Z „Ligi Niezapominajki”. Liga Nie-
zapominajki przystępuje do wydania „400 artykułów
codziennej potrzeby wyrobu krajowego” w formie
dużego arkusza dla rozdania darmo wszystkim
członkom i umieszczenia w widocznych miejscach
na terenie całej Polski.

Firmy, które pragną znaleźć się na tej liście,
proszone są o nadesłanie spisu wyrabianych arty-
kułów względnie o porozumienie się telefonicznie
z biurem Ligi. Warszawa, ul. Wierzbowa Nr. 9 I p.
(tel. 73—90) od 9 do 3.

Chcąc dać wszystkim P. T. Bywalcem
możność zobaczenia pięknego filmu

ŻYWA ŁALKA

zniżamy ceny do 70-ciu groszy wszyst-
kie miejsca.

„O A Z A”

— „Moje Pisemko”, ulubiony tygodnik
ilustrowany dla dzieci, daje w numerze noworocz-
nym niezwykle bogatą i interesującą treść, świad-
czącą o wielkiej znajomości duszy dziecięcej i
ukochaniu najmłodszego pokolenia. Na pierwszej
stronie widzimy piękny rysunek Antoniego Gawin-
skiego do wiersza p. t. „Nowy Rok”. Dalej w na-
der ciekawy sposób rozpoczyna się powieść p.
Marji Buyno-Arctowej p. t. „Fifinka, czyli awantura
arabska”, która stanie się zapewne tak samo po-
pętną lekturą dla dzieci, jak i poprzednie utwory
tej znanej autorki. Sliczna baśń dramatyczna

Marji Dynowskiej p. t. „Promieniste Serduszko”,
wesołe opowiadanie p. t. „Jak to było z małym
pasztecikiem”, Zwyczaj noworoczny, wyjątek z
pięknej książki Bianci Marji „Legendy o kwiatach”
w tłumaczeniu Zuzanny Rabskiej, wzorek rysun-
kowy, liczne ilustracje, anegdotki, szereg zagadek
i łamigłówek, wreszcie ulubiona gawędka listowna
dopełniają całości pierwszego numeru tego sympa-
tycznego tygodnika naszych milusińskich.

Przymusowa parcelacja majątków ziemskich w r. 1926.

W dn. 9 b. m. ukazało się rozporządzenie Ra-
dy Ministrów o ustalenie na r. 1926 wykazu imien-
nego nieruchomości ziemskich, podlegających wyku-
powi przymusowemu, który obejmie ogółem obszar
50.000 ha użytków rolnych.

Wedle ogłoszonego wykazu imiennego, podle-
gają przymusowemu wykupowi na obszarze tery-
torjalnym okręgowego urzędu ziemskiego o Piotrkowie
ogółem 1500 ha. W pow. Kaliskim: 100 h. z
Kościelnej Wsi p. S. Kreczunowicza; 100 h. z
Marchwacza p. W. Niemojowskiego, w powiecie
Kolskim 100 h. z Lubstowa p. M. Niemojowskiej,
w p. Konińskim 100 h. z Gosławic p. K. Kwile-
ckiego, w p. Słupieckim 100 h. z Kaźmierza p. Mań-
kowskiego i 100 h. z Ciężynia p. Zakrzewskiego,
w p. Tureckim: 100 h. z Mikulic p. Dzierżawskiego,
w p. Wieluńskim 100 h. z Radoszewic p. Moszka
Piekarskiego.

RADIO. DLA AMATORÓW

CZĘŚCI do BUDOWY ODBIORNIKÓW:

transformatory, opory silitowe, potencjometry, opory
żarzenia, oprawki do lamp, cewki ulowe oryg. Huth'a,
kondensatory obrotowe, kondens. blokowe, linka antenowa,
izolatory, baterie anodowe, akumulatory, lampki katodowe
P. T. R. Philips, Marconi Radio-Micro, Tungsram, lampki
głośnikowe, słuchawki, głośniki, zaciski i wszystkie czę-
ści potrzebne dla radio-amatorów.

Aparaty superreakcyjne **AERIOLA** 1—2 i 3 lam-
powe bez akumulatorów gwarantowany odbiór wszystkich
stacji europejskich na głośnik w cenie od 225 złotych
komplet wraz z założeniem anteny. Aparaty rezonansowe
TELA 6 LAMPOWE, SUPERHETERO-
DYNY oryg. L. L. 8 LAMPOWE poleca
na dogodnych warunkach zapłaty

M. MAJERAN
ul. Babina 1, w KALISZU.

2286

RADIO.

Program na środę 13 stycznia r. b.

- BERLIN (505. 576. 1300) 20. 30 koncert (klub mandolini-
stów, śpiewy, skrzypce, okarina).
- WROCŁAW (418,251) 17 koncert dla młodzieży, 20. 15
koncert, Muzyka taneczna.
- HAMBURG (392-5,293,279) 20 „Opiewieści Hoffmana”
operetka Offenbacha.
- KRÓLEWIEC (463) 17 koncert; 20. 15 „Odjazd” opera
d'Albert'a.
- LIPSK (452. 284) 16. Koncert; 20.15 koncert chórny.
- MONACHIUM (485. 340) 16.30 koncert dla dzieci; 19.30
„Der fidele Baner” oper. Falla.
- MÜNSTER (410, 283,259) 13. 15. 17 i 20.30 koncerty.
- BARCELONA (325. 460) 22. Opera.
- OSŁO (382) 20 koncert orkiestry (Czajkowski, Bizet,
Gungl), 21.30 koncert.
- RZYM (425) 20.40 koncert (Glinka, Mascagni, Bach, Ver-
di, Leoncavallo).
- TULUZA (441) 21.45 koncert galowy, 22.25 Muz. taneczna.
- PARYZ (2650) 4.45 Przemówienia akademików z Sorbo-
nny.
- ZURYCH (515) 20.55 koncert (Berlicz, Mendelschon,
Magerber),
- WIEDEŃ (530. 404) 16.15 koncert; 20 Akademia Muzy-
czna 21.10 Koncert popularny.
- HILVERSUM (1050) 18.40 Koncert orkiestry.
- MOSKWA (1450) 17.30 Koncert etnograficzny (pieśni
krymskie).
- STOCKHOLM (427, 1350) 19 koncert.
- LONDYN-DAVENTRY (365-1600) 12, 17.15, 19 koncerty
20 Big-Bon 20.25 Koncert.

UWAGA: Czas w Londynie i Paryżu różni się o godzinę, czyli
gdy u nas jest pierwsza w nocy, w Londynie i Paryżu
jest godzina dwunasta.

**Składajcie ofiary
na inwalidów wojennych.**

Organizacje robotnicze, a walka z bezrobociem.

Wzrost bezrobocia w ostatnich czasach stawia w coraz trudniejszym położeniu i państwo i społeczeństwo. Pomimo wydatnego zwiększenia kredytów na zasilki dla bezrobotnych, o ile zamykanie fabryk pójdzie dalej w tem tempie, jak dotychczas, mogą się okazać te sumy niewystarczające. Na tle ogólnego kryzysu pojawiają się wieści o mających wybuchnąć nowych zatargach robotników i przemysłowców, co może spowodować pogorszenie sytuacji.

W jaki sposób można temu przeciwdziałać? — jednym z najważniejszych sposobów jest dopuszczenie do głosu w sprawie kryzysu organizacyj robotniczych zawodowych, które dotychczas pozostawia się niejako poza nawiasom.

Jest to taktyka nawszkroś błędna i ona to doprowadziła szerokie masy do przekonania, iż wyłączną przyczyną przesilenia jest zła wola przemysłowców. Ze z objawami tej złej woli (czy niezrozumienie sytuacji) ma się często do czynienia — trudno zaprzeczyć, niemniej jednak są i objawy złej woli z drugiej strony, wynikające bezpośrednio z nieznamośności istotnego stanu rzeczy.

Do walki z przesileniem stanąć muszą nie tylko czynniki rządowe czy komunalne, ale i bezpośrednio zainteresowane społeczno-gospodarcze związki zawodowe i związki przemysłowców. Jest koniecznością stworzyć platformę, na której te dwa ostatnie mogłyby się ze sobą porozumiewać. Dotychczas dzieje się to wyłącznie w gabinetach szefów przedsiębiorstw czy inspektora pracy przy likwidowaniu wynikłych zatargów, w istocie rzeczy nie tylko nie wpływa na złagodzenie stosunków między pracą i kapitałem, ale je zaostrza.

Jeżeli mamy obecnie rozmowy między przedstawicielami pracy i kapitału, to odbywają się jedynie w sejmie — lub w obecnym koalicyjnym gabinecie ministrów. Natomiast niema żadnego kontaktu stałego między centralnymi (czy nawet lokalnymi) organami związków zawodowych i związków przemysłowców. A musimy sobie uprzytomnić, że reorganizacja wytwórczości, uważana (i słusznie) za jeden z głównych czynników walki z kryzysem gospodarczym może się dokonać istotnie tylko przy współudziale robotników.

Robotnik polski jest doskonały. Trzeba go nauczyć pracować nowoczesnymi metodami, a będzie pracował wydajnie. Ale jednocześnie trzeba go dopuścić do głosu w sprawach bezpośrednio go interesujących, a wtedy nastąpi dopiero zrozumienie istoty sytuacji.

Przy dalszym stosowaniu metody pomijania organizacyj robotniczych, lub usiłowań zepchnięcia ciężaru przesilenia na barki robotnika i sproletaryzowaniu go — w kraju prędzej czy później powstanie ferment, mogący stać się groźnym dla młodego państwa polskiego.

W.

Styczniowe nadzieje rolników.

Rzadko kiedy żegna się z żalem rok stary dopiero gdy Nowy zawiedzie pokładane nadzieje z wesielnictwem zostają stwierdzone zalety poprzednika.

Obecnie, dla rolników zwłaszcza grudzień tak oblitował we wszystkie terminy „ostateczne” płaćenia rat, podatków, że ten, kto szczęśliwie jakoś przebrnął to Socyllo i Charybdy, radby jak najdalej usunąć od siebie nawet myśl o „przeklętym miesiącu” i wystawia opi-

taphium że „takiego roku djabelskiego to jeszcze nie było”.

Niepamiętną jest rzeczą, by komornik tak wieś odwiedzał, a ostatnimi czasy w wielu okolicach dopiero ten urzędnik jeżdżąc od chaty do chaty, ściągając należności, te złotówki.

O większej płatności lepiej nie mówić, bo tam w przeważnej części nawet „pieczętowanie” nie mogło wycisnąć złotych, których nie było. Za to nie zabrakło protestowanych weksli.

Styczeń przynosi nadzieje. — Redukcje budżetów ministerjalnych najmniej dotyczą rolnictwo: Zwrócono uwagę na ciężki stan rolnictwa i zaczęto oceniać jego wielkie znaczenie w rozwoju gospodarstwa państwowego. Jest to bezwarunkowo duży krok naprzód — bo jeszcze przed rokiem gospodarz był synonimem paskarza — teraz nareszcie wyciągnięto logiczny wniosek, że jeśli ten „paskarz” nie będzie mógł produkować, a więc i sprzedawać, to nie będzie nietylko nabywcy na cały szereg przerobów przemysłu, ale i wogóle zabraknie co jeść. — W tej chwili ten „paskarz” faktycznie ma wielki przywilej — ma co jeść, wprawdzie brak mu często paru groszy na wykwinniejszy obiad, ale ziemniaki, kluski zawsze, choć „chudo” są. Mleko pojawia się rzadziej, bo nabił jeszcze najłatwiej sprzedać i zapobiegliwa gospodyni woli w ostateczności „podać” prosiaka i niżeby „dzieci smarowały”.

Na każdy jarmark, a tych w Polsce nie brakuje, ciągną długim sznurem wozy na każdym worek z ziarnem, ziemniakami, czasem prosiak, kury — wracają wieczorem po wie-

lokroć z tym samym ładunkiem „nie było kupca” — albo dawał tak śmiesznie niską cenę, że chłop zaklął i zabrał towar z powrotem, bo tak marnować nie sposób. Na zboże kupca niema, na świnię także, konie na jarmarkach są za bezcen, (cena koni chłopskich nie dochodzi do 100 zł) w niektórych okolicach. co jeśli się policzy koszt wychowu, czyli hodowlę końską zupełnie niemożliwą. Jeszczeby czasem jaki targ doszedł do skutku, ale coż kiedy kukiec nie ma nawet paruset złotych i chce brać na „wypląt” a chłop do tego nie ma zaufania.

Gospodarz więc nie sprzedaje i kurczy swoje potrzeby, wyrzeka się za ziarna siewnego, nawozów sztucznych, nie poprawia inwentarza — bo poco? Kobieta za to więcej przesiaduje za kołowrotkiem i krosnami, bo przyodzievek z samodziółu dłużej się nosi i nie potrzeba nań pieniędzy wyłożyć.

Jedynym odbiorcą, który płaci gotówką jest obecnie tylko armia. Bezpośrednie jednak zaoprowadowanie wojska w tej chwili przez mniejszą własność jest bardzo trudne, ponieważ wojsko bierze od razu większe partie i wymaga, by towar był pierwszorzędnej jakości. To też będzie miało ogromne znaczenie dla wsi, należyte zorganizowanie przez stowarzyszenia rolniczo-handlowe dostaw dla armii. W niemałym stopniu przyczyni się to do podniesienia wsi. To też gospodarz może się cieszyć. Minister wojny obiecuje być odbiorcą bezpośrednim rolników, minister rolnictwa coraz częściej mówi o kredytach, nawet długoterminowych, o popieraniu inwestycji. Jak na kolendę to zupełnie nieźle. Inż. A. P.

U L E

i ocentryfugi najnowszych systemów dostarczam w każdej ilości po b. przystępnych cenach, również na zamówienia **WEZE** i wszelkie przybory w zakres pszczelnictwa wchodzące, — także przyjmuje opiekę nad pszczołami.

Szosa Szczepińska, dom Żołyńskiego, przy szkole kolejowej.

18

Miedzy Zbierskiem a Stawiszynem **zginęła broń**

browning

kaliber 6,35 Nr 5423.

Uczciwego znalazcę uprasza się o zwrot pod adres: Kalisz, Wrocławska 31.

29

Sprzedam zaraz

na dogodnych warunkach

dolarową

sumę hipoteczną.

Wiadomość: Stary Rynek 23, III piętro.

24

Zginał paszport

wydany przez Magistrat m. Kalisza, na imię Jana Władysława Horna.

25

Zgineła karta zwolnienia

wydana przez P. K. U. w Kaliszu, na imię Walentego Nowackiego, rocznik 1902.

20

O k a z j a!

Jest do sprzedania za 150 zł. komplet Dz. Urzędowego Min. Spr. Wewn. od r. 1918 do stycznia 1921 r.

Wiadomość w Redakcji.

Wróciłem
Radca Zdrowia Dr. KANTOROWICZ
Poznań. Klinika dla kobiet.

28

OBWIESZCZENIE.

Do Rejestru Spółdzielni Sądu Okręgowego w Kaliszu wciągnięto w dniu 17 grudnia 1925 r. pod Nr rejestru 162 firmy „Spółdzielnia Spożywców 29 pułku Strzelców Kaniowskich z odpowiedzialnością udziałami” jak następuje:

Udział został podwyższony do 1 złotego i winien być wpłacony obowiązkowo przy zapisaniu się do spółdzielni. Na walnym zebraniu członków z dnia 3 listopada 1925 r. Zarząd ukonstytuował się w następującym składzie osób: porucznik Stefanowicz, porucznik Stępniewski i sierżant Gaja; na zastępców powołano: podporucznika Leśniewskiego i sierżanta Stagnionasa. Pismem przeznaczonym do ogłoszeń jest „Gazeta Kaliska” w Kaliszu; rok obrachunkowy kalendarzowy.

23

Sąd Okręgowy w Kaliszu jako rejestrowy.

OBWIESZCZENIE.

Sąd Okręgowy w Kaliszu wyrokiem z dnia 31 grudnia 1925 roku postanowił ogłosić upadłość WŁADYSŁAWOWI ROPELEWSKIEMU, Właścicielowi Zakładu Kotlarskiego w Koninie, odnosząc datę upadłości do dnia 7 maja 1925 roku. Sędzią Komisarzem mianować Sędziego Bacciarrellego, a Kuratorem Obrońcą Sądowego, Wincentego Wodzińskiego; upadłego Władysława Ropelewskiego osadzić w areszcie na koszt powodów, których zobowiązać do złożenia odpowiednich opłat potrzebnych na utrzymanie Ropelewskiego w więzieniu; wszelki majątek upadłego Ropelewskiego opiecznować; polecić Urzędowi Pocztowemu w Koninie korespondencję adresowaną na imię Władysława Ropelewskiego wręczać Kuratorowi, Obrońcy Sądowemu, Wodzińskiemu, wyrok ten opublikować w pismach publicznych; wyrokowi dać rygor natychmiastowego wykonania.

Za zgodność z oryginałem świadczy:

Kurator: (—) W. WODZIŃSKI.

U W A G A: Jednocześnie Kurator wzywa wierzycieli upadłego WŁADYSŁAWA ROPELEWSKIEGO, aby w dn. 30 stycznia 1926 roku, o godz. 11-ej przed południem stawili się do Sądu Okręgowego w Kaliszu, celem wyboru syndyków tymczasowych.

27

Kurator: (—) W. WODZIŃSKI.